

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Széchenyi-utca SIMON-ház Kuna János ut
kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK,

Előzetési pénz és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztéséről és
minden körülményekről ide intézendők.

Érmentetlen levelek csak ismert kizárólag
fogadtattak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen napokon t, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár

Table with subscription rates: Egész évre, Félévre, Negyedévre, Egy óra.

Hirdetési díj:

Öt-hasábszorosított egyszeri bejelentésért 5kr.
Helyi hirdetésért külön 30 kr.
Nyilatkozat 4 hasábszorosított 20 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
ajánlás sora 50 krajczár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Szerda, Márczius 20.

57. szám.

A vitázó országház.

Márczius 19.

A képviselőházi ülésekről szóló tudósítások szörnyű egyhangúsággal ismétlik nap-nap után: A ház ma is folytatta a 24. és 25-ik szakaszok tárgyalását.

Lesz-e ennek valamikor vége? Valószínűleg lesz. Hanem az nem valószínű, hogy a parlament „szentiványi ének”-ére a közvélemény alaposan ráunt.

Kit érdekelnének már az érvek, melyek pro és contra felhozhatók? Hiszen apróra ismeri, tudja már azokat mindenki. Valamennyit többszörösen tállaltak fel és kezdjük érezni azt a nyomasztó jóllakottságot, melyhez akkor jut az ember, ha folyvást ugyanazon eldelttel táplálkozik.

Mint az iskolás gyerekekkel az ábeczt, úgy magoltatta be a nemzetet a képviselőház a véderőjavaslattal s kivált a fennemlített szakaszokkal járó összes előnyöket, sérelmeket, igazolásokat és kifogásokat. Akár a visszajáról is el tudnók mondani mindannyit.

A többség egy idő óta csak olyan mértékben vesz részt a vitában, a mennyire azt a parlamenti courtoisie éppen megkívánja. Illemből és kénytelenségből. De az ellenzék még mindig elég nehézfejtnek tartja a nemzetet, hogy szükségessé lásson újabb és újabb részletes magyarázatokat az illető §§-ok természetéről, szelleméről és elevenen kiszínezett consequentiákról.

De hát ezt már alig hallja meg más, mint a köteles hallgatóság: a képviselőház tagjai. A parlamenten kívül maga a kérdés bizonyára sokakat érdekel, de ép oly bizonyos, hogy a vita nem érdekel többé senkit.

Éreznie kell ezt az ellenzéknek is, mely aztán gondoskodik arról, hogy az agonizáló figyelmet koronként erős izgató szerekkel ébressze.

Ez izgató szerek a kisebb-nagyobb

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Arnyképek Oroszországból.

Patru S. után oroszból.

Nem annyira arnyképeket, mint inkább fekete pontokat, csunya fekete foltokat kell bemutatnom.

Ugy vagyok vele, mint az egykori tatar családapa kilenc esunya leányával; akár melyiket mutatta meg vendégeinek, csunya volt az valamennyi.

Ez alkalommal csak a kevésbé fekete foltokkal akarok foglalkozni.

Ki ne hallotta volna az öreg Revizor híret! — Odessától Irkutzkig, Varsótól a turkoman határig mindenütt nyomát találni annak a különös amphibiumnak, melyet a csin a maga rettenetes agyafurcsaságában az orosz népre bocsájtott. Revizor! Mi az isten csudája lehet az? kérdik idegen olvasóim.

Nehogy e furcsa elnevezést hiába keressék az idegen szavak vasok lexikonjában, ismertetését röviden elmondom.

„Az orosz állami revizor a hivatalból működő tolvajok védnöke.” Ezt mondá a boldogult Choszev pasa, ki husz éven át képviselte a fényes portát Szent-Pétervárott.

Előke ő udvari körökben most is azt állítják, hogy Miklós csár csak egyszer nevetett hangosan életében, és pedig akkor volt, midőn a vén Choszev pasa fennidézett jellemző mondatát hallotta.

Hogy bírálata jogos volt, azt tagadásba senki sem veheti, rajtunk a sor, hogy a baj elejét vegyük.

Ezek után a revizor feladatával s hatáskörével tisztában lévén, érdekes alakját örömmel lesz szerencsém bemutatni.

G. kormányzósági fővárosban két év óta

skandalumok, melyekkel ellenzéki szónokok pezsdítik föl néhány pillanatra az elernyedt vitát.

A hétfői ülésen Polónyi Géza provokált támadásaival éppen hat felszólalást személyes kérdésben. A mi elég szép eredmény és biztosította az ülés sikerét. A közönséget érdekelné fogja, hogy Polónyi mivel apostrophálta a honvédelmi minisztert, Tisza Istvánt, Gajárt, Danielt, Hannibált. Viszont érdekel fogják olvasni, hogy az illető képviselők mit válaszoltak. Mit mond arra Hannibál, hogy Polónyi azzal viccelte, hogy hyperloyalitásában egyszer meg fogja emni a saját fejét?

Ilyenek azok, a mik a két szakasz vitájából még fölkeltek a közönség figyelmét. A botránynak és személyeskedő veszekedésnek mindig akad hallgatója és olvasója. Csak az a kár, hogy az ország — eltekintve egyéb munkának a késleltetésétől — túlságosan nagy díjat fizet ezért a mulatságnak. A képviselőház havi költségvetési mutatják, hogy milyen hatalmas honoráriumot kell adnunk a Polónyi élceiért és a Károlyi gróf közbeszólásaiért. Jobban vannak ez urak díjazva mint a világ legkitünőbb humoristái. Es az eddigi vitának a honorariumával olyan élczapot alapíthatna az ország, mely akár európai színvonalon is állhatna.

Rosz viccekért, naponta ismételt viccekért és személyek meghurcoltatásáért annyi pénzt adni valóságos pazarlás. Meddig fog még tartani.

Az idej sorozás. A „Bud. Cor.” írja: Minden oldalról, de különösen a vidékről napról-napra szaporodik a panasz azon bizonytalanság fölött, mely az idej sorozás időpontját illetőleg az országban uralkodik és egyre sürgetőbb lesz a kérdés, tétessék közzé legalább az, hogy körülbelül mikor lesz a sorozás, hogy a földművesek intézkedhesenek munkaerőik fölött. Sajnos, ma még megközelítőleg sem lehet az idej sorozás idejét meghatározni, mert az kizárólag az ellenzék magatartásától függ a képviselőház-

ban fordult meg a revizor, és pedig azon egyszerű okból, mivel a guta megütötte. Utódja sokáig késett, míg körutját G. felé vette. Végre hire járt, hogy a pristav, ki tudósítá-ait mindig biztos kútfőből merítette, a korona épületek kijáratára előkészületeket tesz, a mennyiben téglát és meszet vásárolt.

Egy szép tavaszi napon a város legjobb fogadója előtt két telega állt meg, melyek egyikéből nagy nehezen bokáig erő kattanó lengyel zsidó bontakozott ki; a másik telega üres volt. A zsidó hosszab alkudozásokba bocsájtkozott a fogadóval a szoba árát illetőleg, míg végre abban állapodtak meg, hogy naponta 40 kopékát fizet; ha pedig egy hétnél tovább tartana csak 35 kopéka járna a lakásért.

— Hát a másik telega mire való? — kérdé a fogadós.

— Lásd batuska — viszonzá a zsidó zsiros kalapját ide oda tolvá — ez már nem a te gondod; egyet mást kell a városba vennem, mit az üres szekérre akarnék felrakni.

Utlevele szerint a zsidó utazó kereskedelmi ügynek lévén, a második telega ellen nem lehetett kifogást tenni s a szállodabeli rendőr — mert Oroszországban minden szállodának megvan a maga külön rendőre, ki az utazókat szemmel tartja, — oda utasította a zsidót, hogy utlevelének átvétele végett a pristav-nál jelentkezék.

A g-i pristav a városbeli hivatalos tolvajok rendfokozatában harmadik helyen állott, minőlfogva iparkodni kellett, hogy mindenből az öt megillető részt idejekorán kivége. Már egy utazó lengyelzsidó ügynek nem megvetendő kliens. Száz eset közül 99-szer lopott portékát árul vagy keres s leginkább görbeutakon jár, a miért aztán a szoká-

ban. Minél hamarabb elintézi a képviselőház a véderőről szóló törvényjavaslatot, annál hamarabb történhetik meg a sorozás. Mindenesetre azonban az új véderő-törvény szentesítése után még körülbelül négy hétre van szükség a sorozáshoz való előkészületek megtételére.

Pisztolylövés az ország-házban.

A magyar parlament történetében eddig hallatlan eset az, hogy az utcza behatoljon annak falai közé, ott egy orsz. képviselővel s emben tettelegességre vetemedjék, úgy hogy annak pisztolyt kell ragadnia.

Néhány deák betolakodott a képviselőház folyosójára, s mikor zajongásaiért figyelmeztetve lettek Rohonczi képviselő által, az egyik diák a képviselőt arczul ütötte, mire ez revolveréből a merénylőre rálőtt.

Ime az eredménye a hónapok óta „sikeresen folytatott” ellenzéki hecczeknek.

Elszomorító, megdöbbentő az eset. Tehát már odáig jutott a magyar parlament, mely eddig a komolyság, mérséklet, tisztesség, politikai érettség hírében állott, hogy tagjait insultálni merik a képviselőház falai között, hát olyan iszonyu vihart sikerült már az ellenzék férfainak felkorbácsolni, hogy a képviselők magukkal hordják pisztolyaikat? — És alkalom nyílik azt használni is.

A felháborodás, a megdöbbenés érzete alatt alig vagyunk képesek e sorokat írni. Az események horderejét, jelentőségét alig merjük latolgatni. Nem keressük e perczben, hogy mily pártállásu volt a képviselő, ki insultálva lett, a felizgatott tömeg vak dühében nem nézi azt, akit megbánt, tettelegességre vetemedik akárkivel szemben a ki rendre meri utasítani, mert a ki azt mondja ezeknek az embereknek: „Ne kiabáljanak olyan nagyon. — Legyenek esendehebben” az hazaáruló, azt abuzálni kell, azt arczul kell ütni! Nos el-

sos hivatalos megkopasztáson keresztül kell mennie.

— Nos Mosku!) — kezdé a „pristav kuttató szemeit a belépő zsidóra vetve, — mi hozott G-be? Nálunk nincs számokra hely s ha csak te nem hoztál valamit, innen bizonyára üres kézzel fogsz távozni.

A zsidó, ki az eféle megszólításokat már régen megszokhatta, hegyesre nyírt szakállát végig simitva, körülnézte magát a szobában, mintha azt lenné, vajjon nincs e ott még valaki s aztán két lépést tett a pristav íróasztala felé.

— Nem tudná-e barin?) megmondani, mikor érkezik meg a revizor, hm?

Az utolsó szó hallatára a pristav úgy felugrott helyéről, mintha gombostűt szurtak volna hasába.

— Revizor? micsoda-revizor?

— Na, az új revizor, ki tegnap este R-be érkezett, s onnan valószínűleg ide jön.

— Hát már R-ben lenne?

— Igen, ott van, tulajdon szememmel láttam, sőt beszéltem is vele; derék uri ember; ismertem még mikor Nisni-ben irnokosdott, már akkor is sokat voltunk együtt, — válaszolá a zsidó, apró szemeit a pristavra szegezve.

Most a pristavon volt a sor, hogy a ravasz zsidó gyomrába lásson.

— Tudod Mosku, nem vagyok mai veréb, beszéljünk egy mással mint becsületes emberekhez illik tisztán és nyíltan; hogy áll a dolog?

— Hogyan állna? — veté közbe a zsidó, — a revizor eljön, elvégzi dolgát, aztán odébb megy; tán csak nem először volt dolga a barinnak a revizorokkal, mi? Ha mindent rendben találunk, sokáig úgy sem maradhat-

1) A zsidók gúnymeve Oroszországban.

2) Barin — ur [oroszul].

lenzéki férfiak, levonják-e a hallatlan esetből a tanúságot, helyesnek tartják-e még, hogy botránynok, tetteleges bántalmak, és lövöldözések színhelyévé tették a magyar parlamentet, — mikor becsüdtették az utcza t a képviselőházba, hogy legyenek ott, a kik segítnek a lábüdörgésekben, és a „Hoch” kiáltásokban?

Az eset következőleg folyt le:

A képviselőház mai ülésén Vadnay Andor függetlenségi képviselő a 25. §. mellett nyilatkozott. Utána Papp Elek, Madarász Imre és Hoitsy Pál a §. ellen beszéltek. Györry Elek szinte a §. ellen beszélt.

Két óra után, midőn Györry szvendélyes gyűlésteltelt polemikus beszédét végezte, Eötvös Károly sürgős interpellációt nyújtott be a bihari vasutak miatt.

Beszédében a miniszterelnököt gyanúsítja, mintha őt vasut építésénél saját anyagi hasznára aknázza volna ki állását. —

A miniszterelnök kijelenti, hogy ezen viczinális vasut 129 kilométernyire építetett ki s a nagyvár-érmihályfalvai vonatrész 300000 frt subventiót élvez. A megyének megterhelhetése által ő, mint a megye egyik nagybirtoke, szintén terhelve van. Azon gyanúsítást, melylyel őt Eötvös vádolja, visszautasítja.

Baross miniszter mély felháborodással nyilatkoztatja ki, hogy minden szó, mely a miniszterelnököt sérti, sérti Tiszát. Ilyenmü gyanúsítás itt még elő nem fordult. Ha az illető iratok a ház elébe terjesztetnek az igazságról mindenki meggyőződhetik.

A ház mindkét miniszter választást tudomásul vette. Nemesak a szabadelvű párt, hanem a mérsékelt ellenzék s a szélsőbal egyrésze is.

Gróf Károlyi István kinyilatkoztatja, hogy ily gyanúsításoknak oly férfival szemben, kinek nevéhez semmi gyanu nem fér, kifejezést adni nem szabad. Szónok meg van győződve arról, hogy ha az országban azonkérdést vetnék fel, vajjon becsü-

nak egy helyen, ha pedig baj lenne, azt előbb eligazítják.

— Jó, jó, de talán veled lehetne e tárgyban értekezhetni nos, mit mondanál erre?

— En csak annyit mondhatok — felelé a zsidó, hogy semmit sem tudok, én vakon nem szoktam a csavába menni.

— Hát ha estefélé lakásomra jönnél, mielőtt a lámpákat meggyújtják, akkor többet mondhatnék; te pedig nem jársz rosszul, ha követeléseid tulzattak nem lesznek.

Hány órákor lesz otthon a barin?

— Hét órára elvárlok.

— Ott leszek.

— Átkozott gazember — dörmögé magában a pristav, midőn a zsidó elment; hiszen ez valóságos rablóra mutat, ki lémeit előre küldi. Nem elég, hogy ő vele meg kell alkudnom, még ezt a zsidót is nyakamra uszítja. Tönkre leszünk téve valamennyien, egy kopéka sem marad bőrünkben.

Ezen bizalmas hangon elmondott monolog után a pristav nyakába vette a várost, hogy a rémhirt az illetőkkel közölje. Mindenekelőtt a szállásmesterhez sietett.

Ilyuszev Szergius Maximovics szállásmester évenként 6—8 ezer katonának csinált lakást — papíron, holott valósággal 200 ember sem vonult keresztül a városon, de azért a számadások folytán bekerült pénz rendszeren szobor rakta, miből a pristavon kívül még néhány jó madár a maga részét pontosan kikapta.

— Szergius Maximovics — kezdé a pristav, — itt a revizor embere; ő maga tán holnap érkezik meg; rendbe kell hozni mindent, a mi bűdös; estére okvetlenül elvárom.

Innen a városi fizetómesterhez, a postamesterhez, a fogház felügyelőhöz, az utmesterhez, és még több eféle urakhoz vette utját az érdemes pristav, mindenütt hasonló beszédet tartott az illetőknek, kik aztán szintén

letes embere Tisza Kálmán arra mindenki igen-nel felelné. S mondja ki a ház, hogy ilyenemü gyanusítások többé itt elő ne forduljanak.

A ház háromnegyed 4 órakor rendkívüli igazgatóságban oszlott szét.

Midőn a gyűlés bezárattott, néhány fiatal ember a ház folyosóján óriási lármát ütött. Ivánka Imre és Rohonczy Gida felszólították a fiatal embereket, hogy csendesen viseljék magukat, erre a felszólítottak egyike Rohonczyt arczulütötte. Rohonczy kivén zsebrevolverjét s rálőtt az ifjura, kinek a golyó a czombját sodorta. A képviselők, kik e jelenetnek tanúi voltak, a fiatal embert megragadták. E közben a rendőrség is megérkezett s a fiatal ember, reáltanulónak s egy éves önkéntesnek nevezte magát. A jelenet óriási izgalmat idézett elő. Az országház előtt nagy tömeg gyűlt össze, mely annyira növekedett, hogy a képviselők alig voltak képesek eltávozni. Likli rendőrbiztos a tömeget felszólította a szétesésre, mely meg is történt a kormány és pártjának, le nem írható, gyarlós, szidalmazó káromlásai között.

Külföld.

Boulanger és a párisi gróf. Boulanger tegnap nyilatkozatot tett közzé, melyben értesíti Nordmege választóit, hogy leküszön mandátumáról s a párisit tartja meg; egyik legbuzgóbb híve, gróf Dillon pedig Londonban járt s hosszasan értekezett a párisi gróffal. Francia lapok hírei szerint a beszélgetés főleg a körül forgott, minő magatartást kövessen a boulangista monarchista koalíció a Tirard-kormány szilárd eljárásával szemben. Az angol bankárokat ugyanis, kik a párisi gróf ajánlatára nagy összegeket kölcsönöztek Boulangernek, rendkívül megijesztették a hazafias liga elleni intézkedések. Sőt, hír szerint, a párisi gróf bizalma Boulanger iránt szintén megcsökkent, s ezt most éreztette is Dillon gróffal, kit a leghidegebben fogadott. Az értekezlet után a párisi gróf nyomban táviratozott franciaországi főigazgatóknak, Boche-nak, ki, mint Breteuil marquis legközelebb Angliába fog jönni. A párisi gróftól állítólag szertelenül meglepte, hogy a franciai közvélemény a legnagyobb közönytől kíséri a hazafias liga elleni akcióit. Híre jár, hogy a párisi gróf teljeszen szakítani akar a boulangistákkal, ha ezek mielőbb valami merész tettel vissza nem szerzik bizalmát. E-re azonban nem igen van kilátás, mert a kormány elég erős arra, hogy minden ilyen kísérletet megüsmitsön.

A bolgár kormány közlönye. „Szvoboda” legújabb számában azt ajánlja a balkáni államoknak, csatlakozzanak egymáshoz, hogy szembeállítsanak az orosz tendenciákkal, melyek különösen Bulgária megsemmisítését célozzák. A bolgárok gyűlölete Oroszország irányában csak akkor fog elenyészni, ha Oroszország beleegyezik, hogy Bulgária királysággá és Ferdinánd fejedelem királyiá kiáltassék ki.

Agliának és Nemetországnak egymáshoz való közelségét, melyet a kelet afrikai közös akció és a Szamoá-ügy oly szerencsésen létesített, nem csupán a német császárnak biz-

tos kilátásba vett angolszász utjával akarják megpecsételni. Mint ugyanis egy német lap londoni magán távirata jelenti, a walesi herceg elfogadta. II Vilmos császárnak egy igen barátságos meghívását és huszónégy Darmstadton keresztül Berlinbe érkeztek. Innen kivül egy Londonban, mint Berlinben igen sokat beszélnek most arról, hogy Anglia szövetségre kíván lépni Németországgal. Sir Edward Malet, ki ismételtlen hosszasan értekezett Salisbury kormányelnökkel s azt mondják, hogy Malet Berlinből Bismarck herceg részéről szövetségi ajánlatot vitt haza Londonba.

Napi hírek.

Gr. Zichy Géza felolvasása. Igen érdekes, vonzó tárgy felolvasás élvezete vár debreczeni művelt közönségre. Zichy Géza, a költő és világhírű zongoraművészről, közelebb az orosz eszázári udvarnál tartott hangversenyéről, általában oroszországi utjáról folyó hó 29-ikén, pénteken városunkban nyilvános felolvasást fog tartani, belépti díjak mellett. A felolvasás ezen jövedelme jótékony célra fog szolgálni. — A felolvasás rendezése körül gr. Dégenfeld Józsefné ö méltósága buzgólkodik.

Lokkés változások a róm. katolikusoknál Hajdu vármegyében. A püspök ladányi agy pébános Venczelly Mihály nyugalmába lépve, helyébe Kizsák Sándor nádudvari plebános nevezették ki. Nádudvari plebánossá Dobó Ferenc gyöngyösi káplán lett. Az egykori káplán Kiripószky István Kis-Várdára ment káplánnak, helyét Egyeken Mellicher László eddigi kerecsendi káplán foglalta el.

Gyászjelentés. Alólítottak mély fájdalommal jelentik szeretett fivérük, illetve nagybátyjuk Domján Pál nyugalmazott kir. törvényszéki bírónak B-Gyarmaton folyó hó 17-ik napján éjjeli 2 órakor élete 67-ik évében, a halotti szentségek ajtatos felvételével hosszasan szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogultnak hült teteme helyét hó 18-án délután 5 órakor a róm. kath hitvallás szertartásai szerint tetetnek örök nyugalomra a b-gyarmati sírkertben. — Domján Adám Osv. Schweitzer Józsefné szül. letett Domján Mária mint testvérké. Osv. György Józsefné, született Balazsovics Mária Kübber Mihályné született Balazsovics Emma Osv. Vért s Gyuláné született Paczek Izabella mint unokahugok Osv. Bánó Edéné, született Bozó Jolánka. Bánó Sándorné született Bozó Lujza. Az elhunyt rokona volt lapunk f. szerkesztőjének Vértesi Arnoldnak is.

Az idei fegyvergyakorlatok. A m. kir. honvéde mi miniszter ma kiadott rendelete az idei fegyvergyakorlatokra vonatkozólag a következőképen intézkedik: 1. Az 1889. évi fegyvergyakorlatokban való részvételre kötelezve vannak az 1882 és 1880. évi sorozási évfolyamokba tartozó tisztek és legénység; az egy éves önkéntesekből lett ama — tartalékos tisztek, vagy a legénység álmányába lépett ama tartalékosok, a kiknek tartalék szolgálati kötelezettsége a tényleges szolgálat megkezdésének hosszabb időre történt elhalasztá-

sa folytán hét évnél rövidebb időre terjed, továbbá ama tartalékos tisztek és legénység, kik az elmulasztott 1888. évi fegyvergyakorlatot pótolni tartoznak. 2. — A tartalékos tisztek fegyvergyakorlat 28 s a legénységé általában 13 napig fog tartani. 3. A tavaszi gyakorlatokhoz 13 napi időtartamra a lovassági tartalékba tartozó legénység közül csak a volt egy éves önkéntesek hivatnak be. Az őszi fegyver gyakorlatra vonatkozó utasítás később fog kiadani. 4. Az egészségügyi csapatok ama tartalékos tisztjeinek, a kik a gyolassági lovaglási tantolyamot megfelelő sikerrel saját költségükön elvégezték, ez az idő egy tartalékbeli fegyvergyakorlat gyanánt számítottatik. 5. A fegyvergyakorlat alól való felmentések csak a nyilvántartási utasítás megfelelő szakaszai alapján történhetnek. A tanárok és tanulók fölmentésére nézve — az eddigi szabály és gyakorlat az irányadó. 6. A külföldön lakó tartalékosok idejekorán értesítendők. 7. A tartalékosok kötelesek a fegyvergyakorlatokra kellő időben jelentkezni. 8. A fegyvergyakorlat alatt előforduló betegség esetén a korházban töltött idő a gyakorlat időtartamába be nem számítatik. A fegyvergyakorlat előtt vagy alatt elkövetett cselekményt a fogság büntetés csak a fegyvergyakorlat után foganatosítható. 9. A hadbírószági vizsgálat alatt álló tartalékosok a vizsgálat befejeztig a hadesapat bekeletészámban maradnak. 10. A tábori és vartüzéreszpathoz tartozó tartalékos legénység az idén fegyvergyakorlatra nem hivatik be. Dőszaki fegyvergyakorlatok a 61. valól fölmentés iránti kérvények 14 nappal a behívás időpont előtt nyújthatók be. A honvédelmi miniszter utasította a törvényhatóságokat, hogy e rendelkezlet minél szélesebb körben tegyék közhírré s benne foglalt utasításokat szigorúan vigyék keresztül.

Végzett jogász, ki a magyar és német nyelvet bírja, s irodai teendőket járta, bármely vidéki ügyvédi vagy közjegyzői irodában, mint segéd, illetve joggyakornok állandó alkalmazást keres. Bővebb a kiadó hivatalban.

Az Elek Gusztáv ügye. A képviselőház hetfői ülésén Polonyi Géza, a h. szoboszlói orsz. képviselője a képviselőházban argumentum gyanánt azt hozta fel a véderőtörvényjavaslat ellen, hogy Elek Gusztáv szabadságot állománya honvédszár (zredes helytelenít) iratott intézett volna a honvédelmi miniszterhez a javaslat ügyében és azzal fenyegetődzött volna, hogy a véderő törvényjavaslat törvénynyé válásának esetéa lemond katonai rangjáról. Ezen iratát azonban Elek Gusztáv, miután Fehérvári miniszter vele alkuba becsátkozott, visszavonta. Elek Gusztáv ezen alkalomból Beöthy Akos utján a következő levelet intézte a képviselőház elnökéhez: „Kegyelmes ur! A képviselőház f. é. márczius 18-iki ülésén Polonyi Géza képviselő ur egy, a honvédelmi miniszter ő nagyméltósága és köztem felelőt ügyet említett föl. Miután az érintett ügy természeténél fogva nem tartozik a nyilvánosság elé, annak közlése fölött, midőn méltó felháborodásomat kijelentem kénytem en vagyok ezen eljárás a magam személtől illetőleg a legutóbbi tartásban kifogásolni; míg miután kizártnak tekintem a lehetőséget, hogy a kérdéses okmányok lakásomon másoltattak le, azoknak miként és honnan történt megszerzésének kiderítése a szolgálat érdekében úgy sem fog elmaradni. Kérem Nagyméltóságodat, hogy jelen soraimat a képviselőháznak tudomására juttatni méltóztassék. Hazafiu köteles

tisztelettel maradok Budapest, 1889. márczius 18. Nagyméltóságodnak kiváló tisztelgés E'lek Gusztáv. Pékly Tamás azonban azt válaszolta, hogy magán emberek leveleit nem lehet a képviselőházban felolvasni.

Hegyköz-Szent Imrén — mint szalárdi le elezünk írja — Tatay Sándor udvarára este besompolygott a rét felől egy sárka, lompos szőrű házörző eb, előbb összemart két kis kölyök kutyát, azután a szilágymegeyi Szabó Sándor eselédnek ugrott s jobb kezének mutató ujját két helyen megharapta, két helyen felhasította. A szerencsétlen se besült eselédén a veszettség előjelei észlel tetvén, további gyógykezelés végett beszálítottatt a bihamgyeai közkörházba. — Szent Imre község valamennyi kutyáját ezen izgató eset miatt, az új állategészségügyi törvény értelmében 40 napig megkötve kell tartani.

Meglopott finánc laktanya. Csegen történt a napokban, hogy Wagner Nándor pénzügyári szemléző kamaráját a laktanya udvarán ismeretlen tettes feltörte és abból elemelt egy véka buzalisztet, kilenc befőttes üveget, egy vereshagyma koszorut, csomó apró hagymát, két liter mogyoró hagymát, két liter csekla magot, fél liter sárgarépa magot, 1/4 liter borsót, egy kórhagyma koszorut, összesen 8 fnt 22 kr. értékben. — Alapos gyanus senkire sincsen. — Így a hagyma izü tolvajlás tettesét nehéz lesz elcsipni.

Színészet Székelyhídon. Székelyhídon Gáspár Jenő színtársulata előadásokat rendez Vasárnap volt kitzize az első előadás.

Felolvasás a fekete világrészről. Dr. Holub Emil, a híres Afrika utazó, felolvasó körútjában Debreczent is szándékozik felkeresni s itten egy felolvasást tartani a fekete világrészben tett felfedezéseiről, élményeiről tapasztalatairól. E végül Bécsből levelet intézett Simonffy Imre kir. tan. polgármesterhez, értesítvén őt ezen szándékáról, utbaigazitást és erkölcsi támogatást kérvén terve kiviteléhez. — Dr. Holub afrikai utja alatt, melnyél bátor, hőselkü neje is utitársa volt a vadak között, nagyrétékü, rendkívül gazdag természetrajzi és népmélt gyűjteményt állított össze, melynek csupán rendezése, kitömés és maradóndó tétele 150000 ftrba kerül. Ezen tekintélyes összegből még hiányzik egynéhány ezer forint. Hogy ezt beszerezhesse afrikai utjáról Ausztria és Magyarország nagyobb városaiban érdekes felolvasásokat tart, a melyeken gyűjteménye egy részét is bemutatja. Dr. Holub aprilis elején óhajtaná debreczeni felolvasását megtartani, s azon neje is jelen lenne. — Simonffy Imre polgármester ur ma délben közölte Kovács János tanár urral, a Felolvasókör alelnökével a ki Kis-Azsiát és Egyiptomot fiatal korában maga is bejárta. A kör alelnöke ezen levelet a kör választmánya elé fogja terjeszteni s valószínűleg a kör fog a felolvasás helye és ideje iránt érintkezésbe lépni a híres Afrika-utazóval kinek expedíciója iránt ő felsége a király is, mindig melegen érdeklődött.

Kiadó uri lakás. Rendkívül szép, tágas, világos út szobából álló kényelmes urilakás, konyha, pince, s más hozzá tartozókkal együtt, május elsejétől kiadó. Bővebb kiadóhivatalunkban.

Halálozás. Megtört s bánatos szívvel tudatjuk feledhetetlen jó atyánk, nagyatyánk s dédatyánk és testvér Jacobovics Antal énekének 77. évében 1889. márczius 18-án, tüdőlobban történt gyászos elhunytát. A meghol-

sorra bejárta alsóbb rendű czukostársait, úgy, hogy két óra mulva az egész város szoros titoktartás ígérétenek terhe alatt, a revizor közlő megérkezéséről tudósítva lett.

A pristav első látogatója a lengyel zsidó volt, ki rövid bevezetés után tudtára adta, hogy a pristav nevében a netáni „bajok” elintézésére van felhatalmazva. Bámulatos szakavatottsággal elősorolta mindazon ügyeket, melyek itt ott nincsenek egészen rendezve. Nem csak a pristav, hanem a többi urak mesterségeit is jól tudta, s midőn mind ezekre az érdemes előjáró csak mély hallgatással válaszolhatott, minden tekintet nélkül százezer ezüst rubelben állapította meg a hallgatás díját, mely összegnek legfeljebb két óra alatt együtt kell lennie. A mi saját honoráriumát illeti, ennek meghatározását az urakra bizza, kik szives közreműködését bizonyára bókot közt az ajtó felé hátrálva eltűnt.

Hé, barátom, egy szóra, — suttogá a pristav, ki a zsidót a lépeső második fokán utolérte.

— Tán jobb lenne, ha maga meghatározná honoráriumát; lássa én a maga részéről jó tudom mi illik, de már a többiek másképp foghatják fel a dolgot, s azután enyém lenne a baj. Mondja meg tehát mit kíván?

A zsidó kiolvasta a pristav szeméből, hogy az legjobban egy vékony, de erős kötele szeretne nyakára adni, miért is a lehető legalázatosab hangon csak annyit mondott: hogy őt az efféle ügyeknél az egész összeg 50%-a illeti meg; annál többet, vagy kevesebbet sehol sem kapott. A pristav majd hanyatt esett ijedtetten, midőn az annélkül is roppant háracs ép feléval még meg lón tolvad, de miután tudta, hogy a zsidó körmeiből nincsen szabaddulás, egyetlen néma fejbólintással megnyugvását jelentette ki.

Nemsokára együtt volt a hivatalos tolvajok tanácsa.

A pristav rövid szavakkal elmondta az alkudozás lefolyását, s nehogy az urak „besel. letességet” kétségbe vonhassák, indítványba hozta, hogy a pénz átadásnál megnyugvását jelentette ki.

A pönt mindenki a reá kiszabott mennyiségben hozze el, mire a revizor meghatalmazottja el fog jönni. Ezzel az üléssel oszlott, s az urak haza siettek a pénzért, vagy pedig, ha otthon készletben nem lenne, annak előteremtése véget intézkedtek. A zsidó, ki a gyülekezet szétesését az utca sarkáról figyelemmel kísérte, csakis akkor lopozott fel a pristav lakásába, midőn az urak egyenként ismét visszatérve, újra elmentek. Jól tudta, hogy most már a pénz készen áll. Es úgy is volt. A pristav leolvasta a 150 ezer ezüst rubelt, de még nyugtát sem kérhetett, hanem avval kellett beérnie, hogy a zsidó becsilatszavára fogadta, miszerint a revizor épen csak addig fog a városban időzni, míg ezt a decorum megkívánja, azontul pedig néhány évig ismét nem fogja őt hivatalos minőségben látni vagy híret hallani.

Néhány év alatt a kárba vesztett haszon megkerül, sőt négyezer ennyit is zsebre rakhat az ember, a nélkül hogy valaki kérdőre vonhatná. Ilyen, és ehez hasonló okoskodásokkal vigasztalták magukat az érdemes urak, kik szinte megkönnyebbülve érezték magukat a tárczájukon megejtett érvágás után. Hiszen ezt úgy tekintették, mintha a kazáni istenanya képnél áldoztak volna, a hol minden igazhitű orosz bűneitől illő áron megszabadulhat.

Csak a pristavnak nem volt nyugta. Ugy rémlett előtte, mintha ez egyszer lefőztek volna, holott eddigél ő szokta volt a világot lefőzni.

Agglegény létere, kénytelen volt esténként a korcsmába menni, s így most is oda sietett, hogy bufejtésül néhány pohár finom izü barackpálinkát vegyen magához, melyet

a szép Xénia legbájosabb mosolyával szokott töltögetni. Xénia, a vendéglős egyetlen leánya nem hiába tanult Szent Pétervárról és Odeszában, de értett is hozzá, hogyan kellessék oly uraknak, mint a pristav, kedvébe járn. Helyét a vályha társaságában senkinek sem engedte át télen-nyáron egyformán, s mire a pristav leült, már előtte párologott kedvencz ételle, mely naponta egy egész héten át változott. Az étkezés után feladta bordeaux-i vörös borral teit külön poharát, s mellette illendően helyet foglalta, a napi eseményeket annak rendje s módja szerint elmondta. Es ez így tartott új esztendő napjától Szilveszter napjáig.

Furesa vendégünk volt ma — kezdé a szép Xénia.

— Csakugyan? — kérde a pristav.

— Igen, egy lengyel zsidó, ki két rongyos telegán jött; egy hétre kiakudta a lakást, s aztán tudja isten miért ezelőtt egy fél órával hamarosan elutazott.

A pristavot a hideg kirázta.

— Az istenért mi lete? — kiáltá ijedten a leány székéről felugorva.

— Semmi — semmi, — eszembe jutott, hogy szobám ajtaját nyitva hagytam. Utánna kell nézmem. A viszontlátásig!

— Kétséget sem szenved, hogy a zsidó meglopott s a pénzzel elszökött. Utána megyek, megfogom, hisz gebével nem mehetett messzire.

Néhány percz mulva a postamester a hivatalos ügyben utazó pristavnak könnyű troikat becsátott rendelkezésére és midőn a sorompónál őrt álló kózákat altiszottá meglátta hogy egy lengyel zsidó két telegával ezelőtt két órával Nisni felé vette utját, a hajszá megkezdődött.

Már a legelső utszéli korcsmánál nyomát találta a telegáknak, a mennyiben a gazda határozottan állította, miszerint azokat erre kocogni látta.

— Éjjél után járt az idő, midőn a pristav kocsis lovait egyszerre megállította.

— Előtünk jár a két telega — mondá a kocsis rövid ostarával előre mutatva.

— Vágtass elébük s álld el az utat. — Néhány percz mulva a troika utolérte a zsidó szekereit.

A kormányzósi fővárosban hiába várták napról napra a revizort, pedig Szent Pétervárról, és máskunban is nevére szóló hivatalos levelek érkeztek G-be, mi oda mutatott hogy a revizor okvetlenül ide készült, s ezen szándékáról másokat is értesített.

Miután azonban G-ben könnyen megértéhető okokból nem igen sürgették a rejtély megoldását, a revizort tán ma napig is várnák, ha a következő eset nem adja elő magát.

Mintegy harmadfél hónappal a lengyel zsidó elutazása után egy divatosan öltözött fiatal ur hölgy jelentkezett a pristavnál. Z. állami revizor nevének mondta magát, mit különben ut'evele is igazolt. Férjét kereste, kinek hollétét hosszabb idő óta nem tudja, s ki szerinte G-be akart utazni, de mostanáig magáról hírt nem adott.

A pristav sajnálkozását fejezte ki az iránt, hogy bővebb felvilágosítással ő sem szolgálhat, miután annak idején csak hírt hallotta a revizor megérkezésének, kit személyesen nem ismert.

— Attól tartok, — mondá a fiatal hölgy — hogy szegény férjem, ki gyenge és beteges ember, valahol az uton rosszul lett. Ime arczképe, — folytató a revizorné — arany medaillonba foglalt fotográfiát tartván a hivatalnok elé.

A pristav elsápadt. A lengyel zsidó, és az ismeretlen revizor ugyanazon egy személy volt.

Evek multak a nélkül, hogy a rejtélyes módon eltűnt Z. revizor előkerült volna.

